

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 2. julija 1879.

Obseg: Prihodnji državni zbor in kmetijstvo. — Jabolčni lesni rilček, jablanam zeló škodljiv žužek. — Katera goveja živina je lepa? — Zoper drisko telet. — Česin — zdravilo, kedar govejo živino napenja. — O kmetijskih podružnicah. — Razpis štipendij cesarja Franc Jožefa in cesarice Elizabete. — Slovensko slovstvo. — Boj pravice zoper krivico. — Popotne črtice. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Prihodnji državni zbor in kmetijstvo.

Prihodnji državni zbor bo imel veliko nalóg izvršiti na prid kmetijstvu, ki jih je zadnji 6letni zbor popolnem zanemaril.

„Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal“ — to je pregovor, ki tudi kmetovalcem veljá. Al samolastna pomoč ni povsod v stanu odstraniti zaprek, ki ovirajo razvitek in napredek kmetijstva; treba je, da mu državna pomoč naproti pride s postavami, ki pospešujejo kmetijstvo. A to je zanemaril zadnji zbor.

Cela vrsta bi bila takih postav kmetijstvu na pomoč, ki jih na srcu imamo, — naj naštejemo vsaj nekatere.

Prenaredbe davkofske postave živo potrebujemo, in sicer take, da se kmetijstvu olajša silno breme davkov in se to breme vsem stanovom enakomerno naloži. Da pa se to more zgoditi in v obče davkoplačevalci vseh vrst rešiti hudih stisk, se mora vladno gospodarstvo drugače zasukati in tako vrediti, da se državni stroški zmanjšajo. Varčno ravnati — šparati — s tem morajo gospodje gori začeti!

Nove gozdne postave potrebujemo, katera bi pravo pot zadela med tem, kar je treba za vzdržanje živine, ki brez paše ne more živeti.

Postave za zložbe zemljišč potrebujemo, da se odstranijo ene najhujših ovir ložjega in koristnejšega gospodarstva.

Postave potrebujemo, po kateri bi za zboljšanje kmetijstva kmetovalci podpore dobivali. Take denarne podpore kmetovalci prav krvavo potrebujejo in jo jim zdatno le država dati more. Ne pa, da bi državna podpora bila miloščina, ne, ne, — miloščine tudi ne potrebuje kmetovalec, ki si s podporo zboljša posestvo svoje tako, da je potem več vredno; le posojila potrebuje, katero bi v primernih obrokih poplačal iz svojih boljih dohodkov.

Postave potrebuje kmetovalec kakor tudi obrtnik in vsak drug, ki ga reši oderuhov, po katerih se smrtna jama koplje kmetijstvu in obrtnijstvu.

Postave potrebuje, ki bi zaprla goveji živini mejo iz Rusije in Turčije, da ne bi po njej dobivali v naše dežele one grozne kuge, katera se nikoli prvotno ne izcimi v naših deželah, zmerom le od zunaj se pri nas zatrosi, zoper katero zdravniki nobenega zdravila ne vedó in ki je uže na milijone naše živine zadavila.

Kranjska dežela potrebuje dolcnjske železnice kakor riba vode, al ko so ustavoverci v državnem zboru drugej tudi za naše žulje železnice zidali, je mi do Hrvaškega še zmerom nimamo.

Teh in še marsikaj družih postav za povzdigo kmetijstva nam je treba, zato jih pričakujemo od novega zbora, ki pa bo de imel še tudi marsikatero zdaj veljavno postavo podreti, če hoče biti pomočnik kmetijstvu.

Jabolčni lesni rilček,

jablanam zeló škodljiv žužek.

Jabolčni lesni rilček (ki se ne sme zmešati s škrlatno rdečim jabolčnim sadnim rilčkom, *Rhynchites bacchus*, *Obstatichler*), čeravno majhna živalica, meseca krstnika veliko škodo po vrtilih napravlja. Razen sadje-rejcem je menda ta žužek (keberček) malokateremu vrtnemu posestniku znan, česar sem se sam uže večkrat prepričal.

Jabolčni lesni rilček je 4 milimetre —|— dolg žužek, v zadnjem koncu svojega života primerno debel pa lepo temno-zelen. Ko je še črviček, prezimuje pod kožo jabolčnih dreves in h koncu meseca maja se v žužeka spremeni. — Škodljiv je zaradi tega, ker mladice ceplencev, mladih in starih jabolčnih dreves šči plje in tako v rasti zadržuje. V mladiko namreč jajčice vcepi in jo potem z rilčkom odščipne. Tako na dan več mladice poseka. On ni boječ, kakor drugi žužeki enake vrste, zatoraj se smejo vejice pripogniti, da se preiščejo. Na drevescu, kjer je ena ali več mladice odščipljenih, našel bodeš kmalu na listu sedečega rilčka; kajti on ne odlazi prej, predno večidel vse najlepše mladike pošči plje. Zatira naj se ta mrčes tako-le:

Meseca krstnika (junija) moramo žužeke loviti; odščipljene vejice se morajo skrbno pobirati in sežgati. Drevje je treba vsako pomlad okopavati, kakor vinsko trto ali poljščino, jabelčna debela pa mahú in stare kože osnažiti ter z apnom pobeliti.

Dobrova 24. junija.

A. Adamič, učitelj.

Katera goveja živina je lepa?

Lepa goveja živina je, če ima sledečo podobo, in če bolj ima tako, tem lepša je:

Glavo lahko in primerno. Oči bistre, velike, vesele in pohlevne. Nosnice široke, mrzle in mokrotne (rosne).